

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO

EVANJELICKÁ CIRKEV A. V.

ÚVOD

Vzdelávací štandard náboženskej výchovy/náboženstva nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah daného predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné učebné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh a otázok.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v danom ročníku.

Vzdelávací štandard pre predmet náboženská výchova/náboženstvo má svoje špecifiká. Jedným z nich je predovšetkým rozvíjanie sociálnych spôsobilostí a komunikačných zručností, ktoré sa orientujú na postoje v životných situáciách a na konkrétne prejavy správania. Predmet náboženská výchova/náboženstvo má duchovný charakter a z toho vychádza aj jeho zameranie. Získavané vedomosti, spôsobilosti a zručnosti sú dôležité pre praktický život. Pomáhajú pri správnej orientácii v súčasnosti, pomáhajú pri humanizácii, vytváraní priaznivej klímy v škole a spoločnosti.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet náboženská výchova/náboženstvo Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v primárnom vzdelávaní má dôležitú úlohu pri formovaní osobnosti dieťaťa a jeho myslenia. Rozvíja duchovný svet žiakov – prostredníctvom zvesti zákona a evanjelia umožňuje spoznávať žiakom Trojjediného Boha zjaveného v Písme Svätom. Prostredníctvom procesu náboženskej socializácie a interiorizácie biblického posolstva napomáha procesu objavovania možností a nutností individuálnych zmien v živote žiakov, ktoré vedú v procese posvätenia k osvojovaniu si pozitívnych morálnych hodnôt a postojov. Žiaci sa na hodinách náboženskej výchovy/náboženstva oboznamujú predovšetkým so základnými biblickými pojmami a biblickými príbehmi. Pomocou biblických príbehov a konkrétnych vedomostí z Božieho slova si budujú vlastné poznanie Božej existencie. Náboženská výchova/náboženstvo ich vovádza do života cirkvi, kde si nachádzajú svoje miesto a zodpovednosť. Biblické príbehy ich vedú k objavovaniu podstaty človeka, ktorý je stvorený na Boží obraz.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- si osvoja základné biblické pojmy a príbehy,
- akceptujú vlastnú osobnosť a osobnosť druhých ľudí,
- získajú základy kresťanskej viery v Trojjediného Pána Boha a prehľad si vzťah s Pánom Bohom a s ľuďmi,
- rozlíšia dobré a zlé konanie,
- zapamätajú si základné vieroučné a morálne pravdy Evanjelickej cirkvi a. v.,
- získajú záujem o Slovo Božie, modlitbu, duchovnú pieseň, o duchovné hodnoty a aktívny kresťanský život v cirkvi,
- získajú vzťah k prírode ako k Božiemu stvoreniu a sú motivovaní k zodpovednosti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Človek a spoločenstvo – Ja a môj svet

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ definovať rodinu, ✓ rozpoznať vzťahy v rodinách, ✓ vysvetliť význam domova, ✓ zhodnotiť význam domova ako Božieho daru, ✓ porovnať obraz pozemského a nebeského domova, 	<p>rodina, rodinné vzťahy, domov</p> <p>4. Božie prikázanie</p> <p>úcta k starším</p> <p>pozemský a nebeský domov</p> <p>Božie kráľovstvo</p>

Boh a jeho stvorenie – Boží svet

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať postupnosť stvorenia, ✓ oceniť dokonalosť Stvoriteľa, ✓ načrtnúť význam 1. Božieho prikázania, ✓ vysvetliť Boží zámer s človekom, ✓ zhodnotiť dôležitosť manželstva, ✓ charakterizovať hriech, ✓ porovnať dôsledky dobra a zla, 	<p>stvorenie, Stvoriteľ</p> <p>1. Božie prikázanie</p> <p>raj, Božia starostlivosť</p> <p>modlitba</p> <p>hriech</p> <p>dobro a zlo</p>

Záchranca pre svet

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť príbeh narodenia Pána Ježiša, jeho výnimočnosť a význam pre nás, ✓ opísať príchod mudrcov z východu, ✓ vysvetliť dôvod zotrvania 12-ročného Ježiša v chráme, ✓ prepojiť príbeh o rybolove s privádzaním ľudí k Pánovi Ježišovi, ✓ priradiť Pánu Ježišovi Božie vlastnosti, ✓ uviesť príklady podobenstiev a ich posolstvo, ✓ interpretovať príbeh o poslednej večeri a o ustanovení Večere Pánovej, ✓ opísať udalosti ukrižovania, vzkriesenia Pána Ježiša, ✓ zapamätať si rozlúčku Pána Ježiša s učeníkmi a na jeho slová pred vstúpením do neba, 	<p>Vianoce – narodenie Pána Ježiša, mudrci odpustenie, milosť, poslušnosť učeník Peter strach a rešpekt nasledovanie Ježišova moc a láska, najlepší učiteľ, vďačnosť podobenstvá pravidlá Božieho kráľovstva Večera Pánova ukrižovanie, vzkriesenie, večný život</p>

Som Božie dieťa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať udalosť zoslania Ducha Svätého, ✓ rozlíšiť tri osoby Božej Trojice, ✓ vyjadriť účinky pôsobenia Ducha Svätého, ✓ interpretovať príbeh o stretnutí Saula s Pánom Ježišom, ✓ definovať cirkev a jej členov, ✓ vysvetliť, čo je krst, a prečo sa krstíme, ✓ vyjadriť, čo je modlitba, ✓ sformulovať krátku modlitbu vďaky. 	<p>Božia Trojica</p> <p>Duch Svätý</p> <p>viera</p> <p>stretnutie s Pánom Ježišom</p> <p>Saul</p> <p>Cirkev, spoločenstvo veriacich</p> <p>kostol</p> <p>krst, Božie dieťa, krstní rodičia</p> <p>osobný vzťah</p>

Kniha života

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem Biblia, jej pôvod a výnimočnosť, ✓ rozpoznať v Biblii, s pomocou učiteľa, knihy, kapitoly a verše, 	<p>Boh</p> <p>Biblia – Kniha kníh</p> <p>kapitoly a verše</p>

Vzťah medzi Pánom Bohom a človekom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ kritizovať Kainovu závišť a vraždu, ✓ oceniť dobroprajnosť a láskavosť, ✓ zhodnotiť význam Nóachovej dôvery v Boha pre jeho ďalší život, ✓ označiť Abraháma za vzor poslušnosti a oddanosti Pánu Bohu, ✓ označiť klamstvo a podvod Jákoba za zlé vlastnosti, ✓ odporučiť dobré vzťahy medzi súrodencami, ✓ zhodnotiť biblický príbeh o Jozefovi a jeho bratoch, ✓ zhodnotiť pomstu ako nesprávne riešenie, ✓ označiť Pána Boha za nášho ochranca a pomocníka v ťažkých situáciách, ✓ poukázať na situáciu Izraelcov v Egypte - Pán Boh ich jediné útočisko, ✓ označiť Mojžiša za vyvoleného muža pre uskutočnenie Božích plánov, ✓ vymenovať 10 pohrôm v Egypte, ✓ porovnať Božiu starostlivosť o Izraelcov na púšti so starostlivosťou Pána Boha v našom živote, ✓ porozprávať udalosti vydania Desatora, ✓ zdôvodniť potrebu pravidiel a autority, 	<p>Kain a Ábel</p> <p>Nóach, poslušnosť, dôvera</p> <p>Abrahám, viera</p> <p>Ézav a Jákob, klamstvo</p> <p>Jozef, žiarlivosť, pomsta, otrok, charakter</p> <p>Izraelci</p> <p>Mojžiš - horiaci krík</p> <p>desať pohrôm</p> <p>putovanie púšťou</p> <p>10 Božích prikázaní, Sinaj</p> <p>Jozue</p> <p>Jericho</p>

Doba sudcov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznať Samsonovu silu ako Boží dar, s ktorým treba zaobchádzať rozumne, ✓ opísať okolnosti narodenia Samuela, ✓ poukázať na dôležitosť dodržania sľubu, ✓ oceniť pozitívne vlastnosti Rúť, ako príklad pre naše rodiny, 	<p>sudca</p> <p>Samson</p> <p>neposlušnosť, trest</p> <p>Anna, modlitba</p> <p>Samuel, služba</p> <p>Rúť, starostlivosť</p>

Doba kráľov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť vlastnosti, ktoré potrebuje dobrý kráľ, ✓ vysvetliť, čo znamená pomazanie kráľa, ✓ zdôvodniť výber za kráľa, ✓ zdôvodniť, prečo je nevera zlá, ✓ obhájiť potrebu manželskej vernosti, ✓ kritizovať sebeckosť a intrigy, ✓ oceniť, že Šalamún si od Boha žiadal múdrosť, ✓ vyjadriť dôležitosť výstavby chrámu, ✓ vyjadriť príbeh záchrany Izraelcov prostredníctvom odvážnej Ester, 	<p>kráľ</p> <p>pomazanie</p> <p>Saul, Dávid, Goliáš</p> <p>viera a odvaha</p> <p>Batšéba</p> <p>zaslepenie láskou</p> <p>Nátan</p> <p>hriech, pokánie</p> <p>Šalamún, múdre srdce, chrám</p> <p>Ester</p>

Proroci

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poukázať na Eliášovu vieru a odvahu, ✓ vyjadriť, ako sa Pán Boh priznal k Eliášovi, ✓ opísať, ako sa Elízeus stal Eliášovým nástupcom, ✓ kritizovať klamstvo Gécházího, ✓ posúdiť Jonášov príbeh ako naplnenie Božieho poslania, ✓ vyjadriť význam zodpovednosti, ✓ zhodnotiť, že Pán Boh nám pomáha aj keď trpíme pre vieru, 	<p>Eliáš, Božia starostlivosť, odvaha a viera</p> <p>vrch Karmel</p> <p>Elízeus</p> <p>Naáman, malomocenstvo</p> <p>Jonáš, poslušnosť a neposlušnosť</p> <p>Daniel, vernosť</p>

Prorok ohlasuje príchod Mesiáša

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ charakterizovať poslanie Jána Krstiteľa, ✓ interpretovať krst Pána Ježiša, ✓ porovnať Ježišov krst s krstom ostatných ľudí. 	<p>Ján Krstiteľ</p> <p>krst v Jordáne</p> <p>krst Pána Ježiša</p>

Ježišovo verejné pôsobenie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zrekapitulovať udalosť pokrstenia Pána Ježiša, ✓ opísať, ako sa Pán Ježiš pripravoval na verejné účinkovanie, ✓ vysvetliť, kto je diabol, ✓ vymenovať tri spôsoby pokúšania Pána Ježiša, ✓ označiť poslušnosť Pána Ježiša za príklad pre nás, ✓ pamätať si mená učeníkov, ✓ prerozprávať niektoré príbehy povolania učeníkov, 	<p>krst Pána Ježiša</p> <p>pokúšanie na púšti</p> <p>diabol</p> <p>povolanie učeníkov</p> <p>bohaté lovenie rýb</p>

Pán Ježiš mení životy ľudí

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ pomenovať, čo bránilo bohatému mláďencovi nasledovať Pána Ježiša, ✓ diskutovať o tom, či bohatstvo robí človeka šťastným, ✓ poukázať na nesprávnosť odsudzovania človeka na základe rasovej alebo národnostnej príslušnosti, ✓ vysvetliť, prečo sa Zacheus po stretnutí s Pánom Ježišom zmenil, 	<p>závislosť na bohatstve</p> <p>Ježiš a Samaritánka</p> <p>nepriatelia</p> <p>Hebrejci a Samaritáni</p> <p>zvestovanie evanjelia a misia</p> <p>predsudky a bariéry</p> <p>colník Zacheus</p> <p>pokánie a odpustenie</p>

Pán Ježiš vyučuje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ načrtnúť Ježišovo verejné pôsobenie, ✓ vysvetliť, čo je podobenstvo, ✓ interpretovať podobenstvo o štvorakej pôde, ✓ diskutovať o talentoch a ich využití, ✓ porovnať konanie rozumných a nerozumných panien, ✓ analyzovať podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi ako príklad správania k blíznym, ✓ poukázať na potrebu pomáhať trpiacim bez ohľadu na sympatie, ✓ posúdiť správanie mánotratného syna v evanjeliovom príbehu, ✓ identifikovať podobnosť odpúšťajúcej lásky u pozemského a Nebeského Otca, ✓ vysvetliť na príkladoch pojmy pokora a namyslenosť, ✓ porozprávať podobenstvo o zlých vinohradníkoch, ✓ poukázať na podobnosť s odmietaním Božieho slova v súčasnosti, 	<p>Ježišovo verejné pôsobenie</p> <p>kázeň</p> <p>podobenstvá</p> <p>kresťanský život</p> <p>dobročinnosť</p> <p>súcit s trpiacimi</p> <p>ochota odpúšťať</p>

Pán Ježiš uzdravuje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť uzdravenia stotníkovho sluha, porazeného, hluchonemého a malomocného, ✓ zhodnotiť, že Pán Ježiš má moc aj nad chorobami, s ktorými si človek neporadí, ✓ poukázať na to, že Pán Ježiš lieči aj našu dušu, ✓ diskutovať o tom, kedy môže Ježiš uzdravovať, 	<p>uzdravenie</p> <p>stotníkov sluha, porazený, hluchonemý a malomocný</p> <p>viera v Ježišovu moc, prosba, vrúcnosť, vd'ačnosť, milosrdenstvo</p> <p>Boží Syn</p>

Ježiš robí divy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ interpretovať vykonanie prvého divu Pána Ježiša, ✓ porovnať ľudské a Božie dielo, ✓ zrekapitulovať príbeh Jairovej dcéry, ✓ definovať vzkriesenie, ✓ zhodnotiť, že moc kriesiť mŕtvych má jedine Pán Boh, 	<p>Ježišove divy</p> <p>pomoc</p> <p>prosba – modlitba</p> <p>Jairos – predstavený synagógy</p>

Pán Ježiš hovorí o sebe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť, prečo je Pán Ježiš ako pastier a my ako ovečky, ✓ vysvetliť, prečo je Pán Ježiš ako vínný kmeň a my ako ratolesti, 	<p>Pán Ježiš – pastier , Spasiteľ</p> <p>ratolesť viniča a jeho kmeň</p>

Ježišovo dielo vykúpenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ definovať paschu, ✓ opísať udalosť poslednej večere Pána a atmosféru na nej, ✓ vyjadriť rozpoloženie Pána Ježiša v Getsemane, ✓ prerozprávať chronologicky udalosti utrpenia a smrti Pána Ježiša, ✓ vysvetliť, prečo je obeť Pána Ježiša dokonalá, ✓ opísať pohreb Pána Ježiša, ✓ definovať sabat, ✓ vyrozprávať udalosti vzkriesenia, 	<p>Posledná Večera</p> <p>pascha</p> <p>Getsemanská záhrada</p> <p>utrpenie a strach – poslušnosť</p> <p>smrť Pána Ježiša, pohreb</p> <p>sabat – sviatočný deň, svätiteľ, vzkriesenie</p> <p>svedkyne vzkriesenia</p> <p>moc nad smrťou</p>

Cirkev je miesto, kde patrím

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť znenie misijného príkazu, ✓ zdôvodniť, prečo je dôležité zúčastňovať sa služieb Božích, ✓ vymenovať časti služieb Božích, ✓ oceniť odvahu a vernosť diakona Štefana, ✓ vysvetliť význam krstu pre život kresťana, ✓ vyrozprávať príbeh premeny Saula na Pavla, ✓ oceniť, že Pánu Bohu záleží nielen na Židoch, ale na všetkých. 	<p>vstúpenie do neba, misijný príkaz</p> <p>zoslanie Ducha Svätého</p> <p>evanjelium</p> <p>Služby Božie, chrám</p> <p>diakon Štefan, odvaha viery</p> <p>diakonia</p> <p>Filip, eunuch</p> <p>Saul, prenasledovanie kresťanov, Kornelius, Petrovo videnie</p>

V koho verím

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zapamätať si znenie 1. článku VVK, ✓ sformulovať, čo znamená Stvoriteľ neba i zeme, ✓ pamätať si znenie 2. článku VVK, ✓ vysvetliť pojem Ježiš – Boží Syn, ✓ uviesť prorokov, ktorí predpovedali príchod Pána Ježiša, ✓ zrekapitulovať okolnosti narodenia Pána Ježiša, ✓ vyrozprávať príbeh utrpenia Pána Ježiša, ✓ vysvetliť, v čom je víťazstvo vzkrieseného Pána Ježiša, ✓ sformulovať, prečo je Pán Ježiš našim Spasiteľom, ✓ vysvetliť obsah misijného príkazu, ✓ pamätať si znenie 3. článku VVK, ✓ opísať zoslanie Ducha Svätého a prejavy jeho prítomnosti, ✓ charakterizovať cirkev a jej službu, ✓ vysvetliť, čo je hriech, jeho pôsobenie na nás, ✓ vyjadriť význam odpustenia, ✓ reprodukovať učiteľovo rozprávanie o večnom živote, 	<p>Všeobecná viera kresťanská (ďalej len VVK)</p> <p>1. článok VVK</p> <p>2. článok VVK</p> <p>proroctvá o Ježišovi</p> <p>narodenie Ježiša</p> <p>utrpenie, smrť a vzkriesenie Pána Ježiša</p> <p>poslušnosť, obeť</p> <p>Spasiteľ – vykúpenie</p> <p>hriech a smrť</p> <p>vstúpenie do neba</p> <p>misijný príkaz</p> <p>Radca – Duch Svätý</p> <p>ovocie Ducha v nás</p> <p>cirkev ako spoločenstvo veriacich, služba</p> <p>uzdravenie</p> <p>večný život</p>

Boh nám dáva svoje Slovo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ charakterizovať Bibliu, ✓ vyjadriť odkaz Biblie pre nás, ✓ vyhľadať zadané verše v Biblii, 	<p>Biblia</p> <p>Božie slovo v našom živote</p>

Dekalóg

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyrozprávať udalosti vydania Dekalógu, ✓ pamätať si znenie 10 Božích prikázaní, ✓ vysvetliť význam 1. a 2. prikázania, ✓ uviesť príklady modiel, ✓ porovnať, ako máme a nemáme používať Božie meno, ✓ vysvetliť význam 3. a 4. prikázania, ✓ obhájiť potrebu zúčastňovať sa služieb Božích, ✓ opísať ideálny vzťah detí a rodičov, ✓ vyjadriť, ako súvisí ochrana telesného a duševného zdravia s 5. prikázaním, ✓ obhájiť potrebu manželskej vernosti a dôsledky nevernosti, ✓ charakterizovať krádež a jej dôsledky, ✓ diskutovať o pravdovravnosti, ohováraní a klamaní, ✓ navrhnúť spôsob riešenia konfliktov, ✓ vysvetliť súvislosť 9. a 10. prikázania so 6. a 7. prikázaním, ✓ vyjadriť súvislosť našej neposlušnosti s Božou milosťou, ✓ porovnať dva typy záchrany (medený had a Pán Ježiš Kristus), 	<p>Mojžiš, dosky zákona, Sinaj</p> <p>poznatie Božej vôle a poslušnosti</p> <p>prikázania</p> <p>modla</p> <p>Hospodin – Jahve, horiaci krík, Božie meno</p> <p>medený had – Kristov kríž</p> <p>sviatočný deň</p> <p>rodičia a deti</p> <p>úcta k životu, šikanovanie, závislosti, nepozornosť</p> <p>neopatrnosť</p> <p>sebeckosť</p> <p>pravdovravnosť, klamstvo</p> <p>krádež, chamtivosť</p> <p>závisť</p> <p>Elízeus</p> <p>Géchází</p>

„Pane, nauč nás modliť sa !“

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ charakterizovať modlitbu a jej hlbší zmysel, ✓ reprodukovať Modlitbu Pánovu, ✓ vymenovať Božie mená a vysvetliť ich význam, ✓ opísať vzťah človeka k Pánu Bohu ako k nebeskému Otcovi, ✓ určiť, skrze koho prichádza k nám Božie kráľovstvo, ✓ vysvetliť, ako sa deje Božia vôľa, ✓ vymenovať, čo všetko znamená „chlieb každodenný“, ✓ obhájiť dôležitosť odpúšťania iným, ✓ vysvetliť na príkladoch, čo je pokušenie a čo zlo, ✓ navrhnúť spôsoby, ako odolávať zlu a bojovať proti nemu, ✓ priradiť skutočnú moc a slávu Pánu Bohu, ✓ vysvetliť význam slova amen. 	<p>modlitba</p> <p>modlitba Pánova</p> <p>oslovenie – Božie meno</p> <p>úcta, rešpekt</p> <p>prosby</p> <p>Božie kráľovstvo</p> <p>Zacheus, odpustenie, zmena života</p> <p>pokúšanie</p> <p>diabol, zlo vo svete</p> <p>víťazstvo dobra</p> <p>hodnota</p> <p>Božie kráľovstvo</p>